M. POIARES MADURO
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2009. július 9. [1]

1. A jelen ügy a hatodik HÉA-irányelv [2] 4. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik. A kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy bizonyos, politikai pártok által végrehajtott pénzügyi ügyletek az irányelv alkalmazásában gazdasági tevékenységnek minősülnek-e.

I – A tényállás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

2. A fellebbező az alapeljárásban a Sozialdemokratische Partei Österreichs (osztrák szociáldemokrata párt) (SPÖ) karintiai tartományi szervezete. Ez a tartományi szervezet körzeti és helyi szervezetekre tagolódik. A tartományi szervezet önálló jogi személyiséggel rendelkezik, a körzeti szervezetek úgyszintén, a helyi szervezeteknek viszont nincs önálló jogi személyiségük.

3. A fellebbező az 1998 és 2004 közötti időszakban alárendelt szervezetei javára, különböző ausztriai választási eseményekkel összefüggésben többféle közönségkapcsolati és hirdetési tevékenységet végzett. Lényegében a fellebbező mintegy központi beszerzési ügynökségként eljárva olyan reklámanyagokat szerzett be, amelyeket ezt követően fizetés ellenében továbbadott a körzeti és helyi szervezeteknek. Emellett a párt évente megtartott bálját szervezte. E tevékenységeket „külső hirdetésnek" nevezték, szemben a párt tisztségviselőinek képzésével, amelyet „belső hirdetésnek" tekintettek. A jelen ügy csak a „külső hirdetésre" vonatkozik.

4. Adóbevallásaiban az SPÖ a „külső hirdetéssel" összefüggésben adóköteles forgalomként különféle összegeket tüntetett fel, és érvényesítette az azoknak megfelelő előzetesen felszámított adó levonását. Az SPÖ és az adóhatóság között vita merült fel a tekintetben, hogy az alárendelt szervezetei javára végzett külső hirdetési tevékenységek végzése tekintetében a fellebbező a hatodik irányelv értelmében adóalanynak minősül-e, és így jogosult-e az ebben az összefüggésben felmerült, előzetesen felszámított adó levonására. A Finanzamt Klagenfurt (klagenfurti adóhivatal) álláspontja szerint az SPÖ az irányelv alkalmazásában nem tekinthető adóalanynak. Az SPÖ fellebbezést nyújtott be a klagenfurti Unabhängiger Finanzsenathoz (független pénzügyi törvényszék), amely

1 – Eredeti nyelv: angol.

2 – A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL 1977. L 145., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet 1. kötet 23. o.).

az alábbi nyolc kérdést terjesztette előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (a továbbiakban: hatodik irányelv) 4. cikkének (1) bekezdését, hogy valamely politikai párt jogilag önálló tartományi szervezete által folytatott »külső hirdetés«, amely közönségkapcsolati tevékenység, tájékoztatási tevékenység, pártrendezvények lebonyolítása, a körzeti szervezetek részére reklámanyagok szállítása, és évente megrendezésre kerülő bál (SPÖ-bál) szervezése és megrendezése formájában nyilvánul meg, gazdasági tevékenységnek tekintendő, ha ezzel összefüggésben a szervezet a »külső hirdetés« kiadásainak a párt jogilag szintén önálló tagszervezetei (körzeti szervezetek stb.) részére (részben) történő továbbszámlázásából és a bál lebonyolításából származó belépődíjakból bevételre tesz szert?

2) A hatodik irányelv 4. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmében vett »gazdasági tevékenység« megítélése keretében hátrányosnak minősül-e, ha az 1) kérdésben megjelölt tevékenységek »visszatükröződnek« a tartományi szervezetre, és így ennek érdekét is szolgálják? A dolog természetéből következik, hogy e tevékenységek keretében a pártot mint olyat, valamint annak politikai céljait és nézeteit is mindig hirdetik, még ha nem is elsődlegesen, de szükségszerű mellékhatásként.

3) Lehet-e még a fenti értelemben »gazdasági tevékenységről« beszélni, ha a »külső hirdetés« kiadásai tartósan többszörösen meghaladják az e tevékenységből származó, a kiadások továbbszámlázásával és a bál megrendezésével elért bevételeket?

4) Fennáll-e »gazdasági tevékenység« akkor is, ha a kiadások továbbszámlázására nem közvetlenül felismerhető gazdasági szempontok alapján (például a költségek hozzárendelése azok okozása vagy a haszon alapján) kerül sor, és lényegében az alárendelt szervezetek mérlegelésére van bízva, hogy hozzájárulnak-e, és ha igen, milyen mértékben a tartományi szervezet kiadásaihoz?

5) Fennáll-e »gazdasági tevékenység« akkor is, ha a hirdetési szolgáltatások továbbszámlázása az alárendelt szervezetek felé olyan hozzájárulás formájában történik, amelynek mértéke függ egyrészt az érintett alárendelt szervezet tagjainak számától, másrészt az alárendelt szervezet által delegált képviselők számától?

6) Nem kell-e az adóköteles ellenértékhez tartozó állami támogatásokat (mint

például a Kärntner Parteiförderungsgesetz [a pártok támogatásáról szóló karintiai törvény] alapján nyújtott párttámogatást) ugyanígy gazdasági előnyként figyelembe venni azon kérdés eldöntésénél, hogy gazdasági tevékenységről van-e szó?

II – Elemzés

7) Ha az úgynevezett »külső hirdetés« elkülönítetten szemlélve a hatodik irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében gazdasági tevékenységnek minősülne: kizárja-e e tevékenység »gazdasági tevékenységnek« minősítését az a körülmény, hogy a közönségkapcsolati tevékenység és a választási hirdetések a politikai pártok tevékenységének lényegi területéhez tartoznak, és nélkülözhetetlen feltételt jelentenek a politikai célok és tartalmak megvalósításához?

8) A fellebbező által nyújtott, »külső hirdetésként« megjelölt tevékenységek olyan jellegűek-e, amelyek összehasonlíthatók a hatodik irányelv D. mellékletében (a 10. pontban) szereplő, reklámügynökségek által folytatott tevékenységgel, illetve tartalmukat tekintve megfelelnek ennek? Ha e kérdésre igenlő válasz adandó, tekinthető-e a folytatott tevékenységek terjedelme »nem elhanyagolhatónak« a fellebbezéssel érintett időszakban fennálló bevétel/kiadás szerkezet mellett?"

5. A hatodik irányelv 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A hozzáadottérték-adó alá tartozik:

1. az adóalany által belföldön ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás;

2. a termékimport".

6. A hatodik irányelv 4. cikkének (1), (2) és (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) »Adóalany«: az a személy, aki a (2) bekezdésben meghatározott bármely gazdasági tevékenységet bárhol önállóan végez, tekintet nélkül annak céljára és eredményére.

(2) Az (1) bekezdésben említett gazdasági tevékenység a termelők, a kereskedők, illetve a szolgáltatók valamennyi tevékenységét magában foglalja, beleértve a kitermelőipari és mezőgazdasági tevékenységeket, valamint az egyéb szakmai tevékenységeket is. Gazdasági tevékenységnek minősül azon tevékenység is, amely bevétel elérése érdekében materiális vagy immateriális javak tartós hasznosítását foglalja magában.

[…]

(5) Az állami, regionális és helyi közigazgatási szervek [helyesen: az államok, a régiók, a megyék és a települések] és közintézmények nem minősülnek adóalanynak az olyan tevékenységekre, illetve ügyletekre vonatkozóan, amelyeket hatóságként folytatnak, még akkor sem, amikor e tevékenységekkel, illetve ügyletekkel összefüggésben közterheket, illetékeket, járulékokat vagy egyéb adókat szednek be.

Ha azonban ilyen tevékenységeket, illetve értékesítéseket végeznek, akkor ezeket illetően adóalanynak minősülnek, amennyiben nem adóalanyként való kezelésük a verseny jelentős torzulását eredményezné […]”.

7. A Bíróságnak azt kell eldöntenie, hogy az SPÖ karintiai tartományi szervezete által végzett külső hirdetési tevékenység a hatodik irányelv 4. cikke szerinti „gazdasági tevékenységnek” minősül-e, és ezáltal ezen irányelv értelmében ez a szervezet „adóalannyá” válik-e. Igenlő válasz esetén a karintiai tartományi szervezet az irányelv 17. cikke alapján az előzetesen felszámított adó levonásához való jogot érvényesíthet, nemleges válasz esetén azonban ilyen jog nem illeti meg.

8. A vonatkozó rendelkezések megfogalmazása is egyértelművé teszi, hogy a „gazdasági tevékenység” kifejezést tágan kell értelmezni. A Bíróság a *T-Mobile Austria* ügyben hozott ítéletében már megállapította „a gazdasági tevékenység fogalmának tág és objektív jellegét olyan értelemben, hogy az magát a tevékenységet veszi alapul, függetlenül annak céljától és eredményétől”. [3] Ezért „a termelés, a forgalmazás és a szolgáltatásnyújtás valamennyi szakasz[a]” [4] a 4. cikk hatálya alá tartozik.

9. Ugyanakkor a 4. cikk (2) bekezdésében felsorolt tevékenységek ténylegesen csak akkor tekinthetők az azokat végző személy „adóalanyiságát” előidéző „gazdasági tevé-

3 – A C-284/04. sz., T-Mobile Austria és társai ügyben hozott ítélet (EBHT 2007., I-5189. o.) 35. pontja. Lásd a C-223/03. sz. University of Huddersfield ügyben hozott ítélet (EBHT 2006., I-1751. o.) 47. pontját is.

4 – A C-305/01. sz. MGK-Kraftfahrzeuge-Factoring ügyben hozott ítélet (EBHT 2003., I-6729. o.) 42. pontja.

kenységnek”, ha tartós bevételszerzésre irányulnak. [5] Ebből következik, hogy ha egy tevékenységből csak alkalmi jelleggel vagy egyáltalán nem származik bevétel, az ilyen tevékenységet végző személy nem minősül az előzetesen felszámított adó levonására jogosult „adóalanynak”.

10. Továbbá a hatodik irányelv 2. cikke úgy rendelkezik, hogy a HÉA alá tartozik „az ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás”. E rendelkezés az ellenszolgáltatást a HÉA-nak egy konkrét ügyletre történő alkalmazása előfeltételéül szabja. Ez a rendelkezés a II. cím része, amely az irányelv egészének alkalmazási körét meghatározza. Ezért az irányelv összes egyéb rendelkezését a 2. cikkre tekintettel kell értelmezni. Egyetértek a Finanzamt Klagenfurttal, a görög kormánnyal és a Bizottsággal abban, hogy az ellenszolgáltatás nélkül történő szolgáltatásnyújtás az irányelv 4. cikke alkalmazásában nem „gazdasági tevékenység”.

11. Először is meg kell jegyezni, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a szolgáltatásnyújtás csak akkor HÉA-köteles, „ha közvetlen kapcsolat áll fenn a nyújtott szolgáltatás és a kapott ellenérték között”. [6] Továbbá, a Bíróság már azt is vizsgálta, hogy milyen hatással van az ellenszolgáltatásra vonatkozó követelmény a tájékoztatási és hirdetési szolgáltatások nyújtására. A *Hong-Kong Trade Development Council* ügy [7] arra vonatkozott, hogy a holland adóhivatal nem volt hajlandó a Hongkongi Kereskedelemfejlesztési Tanács Hollandiában működő irodájának adóalanyiságát elismerni. Ez az iroda a kereskedőknek ingyenesen adott felvilágosítást Hongkongról és a hongkongi cégekkel történő kereskedés lehetőségeiről. A Bíróság megállapította, hogy az iroda nem tekinthető adóalanynak, mivel a tájékoztató tevékenységből nem származott bevétele. A Bíróság kimondta, hogy „[a]mennyiben a szolgáltatásnyújtó tevékenysége kizárólag közvetlen ellenérték nélküli szolgáltatás nyújtásában merül ki, nincs alapja az adóztatásnak, és az ilyen ingyenes szolgáltatások nem tartoznak a hozzáadottérték-adó hatálya alá. Ilyen körülmények között a szolgáltatást nyújtó személyt úgy kell tekinteni, mint végső fogyasztót […] Az e személy és az áru vevője, illetve a szolgáltatás igénybevevője közötti kapcsolat ugyanis egyik olyan szerződéstípusba sem sorolható be, amely nagy valószínűséggel az adóharmonizáció körébe tartozna […]; e körülmények között az ingyenesen nyújtott szolgáltatások jellegüket tekintve különböznek azoktól az adóköteles ügyletektől, amelyek a hozzáadottértékadó-rendszer keretében ár, illetve ellenszolgáltatás kikötését feltételezik”. [8]

12. A központilag megrendelt hirdetési szolgáltatások nyújtásának kérdése az *Apple and Pear Development Council* ügyben [9] merült fel a Bíróság előtt. Ez a „Council” (tanács) olyan közjogi szervezet volt, amely az Angliában és Walesben termesztett alma és körte minő-

5 – A C-186/89. sz. Van Tiem-ügyben hozott ítélet (EBHT 1990., I-4363. o.) 18. pontja, a C-77/01. sz. EDM-ügyben hozott ítélet (EBHT 2004., I-4295. o.) 48. pontja és a 3. lábjegyzetben hivatkozott T-Mobile Austria és társai ügyben hozott ítélet 38. pontja.

6 – A 154/80. sz., Staatsecretaris van Financiën kontra Coöperatieve Aardappelenbewaarplaats ügyben hozott ítélet (EBHT 1981., 445. o.) 12. pontja, a 230/87. sz., Naturally Yours Cosmetics Ltd kontra Commissioners of Customs and Excise ügyben hozott ítélet (EBHT 1988., 6365. o.) 11. pontja.

7 – A 89/81. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 1982., 1277. o.).

8 – Uo. 10. pont.

9 – A 102/86. sz. Apple and Pear Development Council kontra Commissioners of Customs and Excise ügyben hozott ítélet (EBHT 1988., 1443. o.).

ségének reklámozásával és népszerűsítésével kapcsolatos feladatokat látott el. Finanszírozása az alma- és körtetermesztők által kötelezően fizetendő éves díj révén történt, amelynek mértéke nem haladta meg az almával vagy körtével betelepített termőföld tekintetében hektáronként megállapított bizonyos összeget, vagy a termesztő földjén található minden 50 fa után megállapított meghatározott összeget. A Bíróság rámutatott, hogy a Council feladatai a termesztők közös érdekeivel függtek össze, valamint hogy a hirdetési tevékenységéből származó haszon teljes mértékben magát az egész ágazatot gyarapította; az egyes termesztők ebből a haszonból csak közvetve részesültek. Továbbá, nem volt kapcsolat az egyes termesztők számára jelentkező haszon és az általuk a Councilnak fizetendő kötelező díj összege között. A díj fizetése nem szerződéses kötelezettség, hanem jogszabályi kötelezettség volt, és attól függetlenül behajtható volt, hogy az egyes termesztők számára jelentkezett-e tényleges haszon a Council hirdetési tevékenységéből. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Council tevékenysége „nem minősült »ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtásnak«”. [10]

13. Az iménti esetek együttes hatását a Bíróság a *Tolsma-ügyben* [11] fejtette ki. Az alapeljárás felperese, J. Tolsma utcai zenész volt, aki a járókelőktől pénzt gyűjtött. A holland adóhatóság HÉA-t vetett ki a tevékenységére. J. Tolsma azt állította, hogy az adományok nem HÉA-kötelesek, mivel a járókelők nem voltak kötelesek pénzt fizetni neki, és ha úgy döntöttek, fizetnek, az összeget maguk határozták meg. Az adóhatóság azt az álláspontot képviselte, hogy közvetlen kapcsolat van a nyújtott szolgáltatás és a kapott pénzösszeg között, és ennek eredményeként a felperes tevékenysége ellenszolgáltatás fejében nyújtott szolgáltatásnak minősül. A Bíróság kimondta, hogy „valamely szolgáltatásnyújtás csak akkor minősül »ellenszolgáltatás fejében teljesítettnek« a hatodik irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében, és így adókötelesnek, ha a szolgáltatásnyújtó és a szolgáltatást igénybe vevő között létezik olyan jogviszony, amelynek keretében kölcsönös szolgáltatások kerülnek átadásra úgy, hogy a szolgáltatásnyújtó által kapott juttatás képezi a szolgáltatást igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatás tényleges ellenértékét”. [12]

14. A jelen ügyben a nemzeti bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben azt állítja, hogy 1998 és 2003 között az SPÖ tartományi szervezete a hirdetési és közönségkapcsolati szolgáltatásokért fizetett költségeknek csak egy részét hárította át a körzeti és helyi szervezetekre. A költségek számításának nem voltak egyértelmű kritériumai, és úgy tűnik, hogy az alárendelt szervezetek anyagi erőforrásaiknak megfelelően maguk dönthették el, hogy hozzájárulnak-e a tartományi szervezet kiadásaihoz. Világosan kiderül, hogy az SPÖ-nek nem volt az ilyen szolgáltatások számlázási módjára vonatkozó szabályozása. A helyzet 2004-ben némileg megváltozott. 2004-től bizonyos közönségkapcsolati szolgáltatásokért a körzeti szervezeteknek „nyilvánossági hozzájárulásnak” nevezett díjat számláztak, amelynek összege egyrészt az adott körzet párttagjainak számához, másrészt az adott körzetből delegált képviselők számához igazodott. Ez a pénz-

10 – Uo. 17. pont.

11 – A C-16/93. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 1994., I-743. o.).

12 – Uo. 14. pont.

összeg azonban csak részben fedezte az SPÖ tartományi szervezetének a kiadásait, amelynek a hirdetési és közönségkapcsolati tevékenységeiből folyamatos vesztesége keletkezett.

15. Úgy vélem, a jelen ügy egyértelműen hasonló a *Hong Kong Trade Development Council*, az *Apple and Pear Development Council* és a *Tolsma* ügyhöz. Az 1998 és 2003 közötti időszakban nem volt semmiféle rendszere a közönségkapcsolati költségek körzeti és helyi szervezetekre történő rendszeres áthárításának; e csoportokra sem szerződéses, sem egyéb hozzájárulási kötelezettség nem hárult; ha pedig úgy döntöttek, hogy fizetnek hozzájárulást, pénzügyi helyzetük szerint maguk határozhatták meg a hozzájárulás összegét. Ez a megoldás a közvetlen ellenérték nélküli szolgáltatásnyújtásnak felel meg.

16. A 2004-ben bevezetett rendszer lényegét tekintve semmilyen jelentős szempontból nem tér el ettől. E rendszerben ugyancsak hiányzott a kölcsönös teljesítés; az alárendelt szervezetek az általuk igénybe vett szolgáltatásokért valójában nem fizettek, hiszen az általuk a tartományi szervezetnek fizetett hozzájárulások nem tükrözték ez utóbbi szervezet közönségkapcsolati és hirdetési szolgáltatásainak tényleges értékét; továbbá a hozzájárulások mértékét átalányalapon az adott körzet párttaglétszáma és az adott körzet parlamenti képviselőinek létszáma alapján számították. Ez volt az oka annak, hogy a tartományi szervezet jelentős és tartós veszteséget halmozott fel. Emellett a tartományi szervezet tevékenységei révén történő népszerűsítés a párt egészének javát szolgálta; a körzeti és a helyi szervezetek egyéni és közvetlen haszon helyett csak mellékes és közvetett haszonhoz jutottak.

17. Végül, a jelen esetben érintett közönségkapcsolati és hirdetési tevékenységek jellegére vonatkozóan, egy általánosabb megállapítást is kell tenni. Amint azt a Finanzamt Klagenfurt és a görög kormány joggal hangsúlyozta, itt a politikai beszéd tipikus esetével állunk szemben. A politikai pártok a népszerűsítési és hirdetési kampányokat nem azért folytatják, hogy bevételt szerezzenek, hanem azért, hogy elgondolásaikat megismertessék a nyilvánossággal. A pártok a képviseleti demokrácia rendszerében központi szerepet játszanak, és az általuk szervezett kommunikációs tevékenységek hozzátartoznak azon feladatokhoz, amelyeket e rendszer szereplőiként ellátnak. Ha van is a pártok reklámtevékenységének pénzügyi vetülete, az mindig az ilyen tevékenység politikai jellegének alárendelten jelenik meg. Amikor az SPÖ tartományi szervezete több különböző ausztriai választással kapcsolatban (községi tanácsok, tartományi parlament, szövetségi parlament, szövetségi elnök választása) végzett „külső hirdetési" tevékenységet az alárendelt szervezetei számára, nem pénzügyi szempontok által vezérelt gazdasági szereplőként, hanem választási győzelemre törekvő politikai szervezetként tette ezt.

18. Ennek a megállapításnak nem mond ellent az a tény, hogy az SPÖ a politikai

pártok finanszírozásáról szóló releváns osztrák jogszabály alapján állami finanszírozást kapott. Az ilyen bevétel nem minősül gazdasági tevékenységből származó bevételnek egy olyan demokratikus rendszerben, ahol a pártok állami finanszírozása azt szolgálja, hogy ezek az állampolgárok javára tudják ellátni politikai feladataikat. Sőt, az állami finanszírozás megléte éppen megerősíti azt az álláspontot, miszerint a fellebbező közönségkapcsolati tevékenységei nem ellenszolgáltatással járó gazdasági tevékenységek. Az osztrák állam éppen azért finanszírozta az SPÖ-t, mert az nem közönséges gazdasági szereplő, hanem politikai szervezet, amelynek prioritásai mások, mint a kereskedelmi vállalkozásoké. Ennek megfelelően a fellebbezőt nem lehet kereskedelmi jellegű reklámügynökséghez hasonlítani, amely természetéből adódóan bevételszerzési céllal végez tevékenységet a reklámpiacon. Megfordítva a gondolatmenetet – ha tehetek egy ironikus megjegyzést – általánosságban nem lenne helyénvaló, hogy egy politikai párt nyereségszerzési céllal folytasson politikai tevékenységet: főszabály szerint ez korrupciónak minősülne.

19. Mindemellett szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy lehetnek olyan helyzetek, amikor valamely politikai párt ténylegesen üzleti jellegű gazdasági tevékenységet, ellenszolgáltatás fejében történő termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást végez. A tárgyaláson a görög kormány olyan párt példáját említette, amely biotermékeket árusító üzletet nyitott és üzemeltetett, továbbá egy másik párt példáját, amely kiadványaiban hirdetési felületeket értékesített cégek számára. Úgy vélem, hogy az irányelv alkalmazásában mindkét tevékenység „gazdasági tevékenység”, és ezek tekintetében a párt HÉA-köteles adóalany. Azonban az SPÖ tartományi szervezetének „külső hirdetési” tevékenységei nem ilyen tevékenységek.

III – Végkövetkeztetések

20. Ezért azt javaslom, hogy a Bíróság az előterjesztett kérdésekre úgy válaszoljon, hogy a hatodik irányelv 4. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely politikai párt jogilag önálló tartományi szervezete által folytatott „külső hirdetés”, amely közönségkapcsolati tevékenység, tájékoztatási tevékenység, pártrendezvények lebonyolítása, a körzeti szervezetek részére reklámanyagok szállítása, valamint évente megrendezésre kerülő bál szervezése és megrendezése formájában nyilvánul meg, nem minősül gazdasági tevékenységnek, ha ezzel összefüggésben a szervezet a „külső hirdetés” kiadásainak a párt jogilag szintén önálló tagszervezetei (körzeti szervezetek

stb.) részére (részben) történő továbbszámlázásából és a bál lebonyolításából származó belépődíjakból bevételre tesz szert. Az ilyen tartományi szervezet helyzete nem hasonlítható össze a reklámügynökség helyzetével.

Továbbá, a pártok támogatásáról szóló nemzeti törvény alapján a politikai pártnak fizetett állami támogatások nem jelentenek olyan gazdasági előnyt, amelynek következtében a kérdéses tevékenység a hatodik irányelv értelmében „gazdasági tevékenység” lenne.